

NOFCA-möte och konferens på Grönland 4-10 september

Vid 2007 års möte i Oslo beslutades att nästa Nofca-möte skulle vara på Grönland.

I samband med det planerades att hålla en konferens för fosterföräldrar, socialarbetare och beslutsfattare inom fosterbarnsvården på Grönland. De aktiva inom Nofca har beskrivit svårigheterna och att det skulle vara en stor hjälp att komma vidare om de övriga nordiska länderna kunde beskriva sin verksamhet. Under året som har gått har planeringen och förberedelserna pågått. Ellen-Sofi Chemnitz, fostermamma i Nuuk har skickat ut inbjudningar, bokat lokaler, tolkar och skaffat sponsorer samt ansökt om fondmedel för att kunna genomföra en konferens. Vi andra anlände med flyg den 4 september och hade då 4 timmars tidsskillnad. Gissa om vi var trötta när vi åt middag tillsammans kl 19.30 dvs 23.30 för oss nordbor. Vi blev väl mottagna av tre grönländska fostermammor som varit med och startat den grönländska föreningen för fosterföräldrar. Den 5 september fick vi en föreläsning av en barnmorska och en läkare som arbetade med förebyggande insatser. De berättade att de sociala förhållandena gör att många flickor får barn tidigt, ofta i 16-17-årsåldern. 17% av befolkningen får barn före 20 års ålder. Det är inte stigmatiserande utan naturligt på Grönland. Problemet är att arbeta med familjen som ofta bor kvar hos sina föräldrar och har ingen möjlighet till egen bostad, då bostadskön för en enkel lägenhet är 13 år. Många lämnar sina barn hos föräldrarna så det blir oklart med vem som har föräldrarollen. Det förekommer också missbruk och våld i många familjer. I ca 40% av familjer på Grönland förekommer familjevåld. I samband med graviditeten kommer de unga mammorna i kontakt med barnmorskan och genom den etablerade relationen har man byggt projekt med fortsatt föräldrautbildning under barnets två första år. Målet är att öka kunskapen om barns villkor på Grönland. Man vet mycket lite om barnens psykiska hälsa. Problem med övervikt och allergier samt diabetes har ökat och hälsan är i allmänhet sämre ju längre bort från Nuuk barnen bor. Man vill följa FN:s barnkonvention. Barnens villkor är ofta kända av omgivningen, men ingen vågar eller vill blanda sig i. Under projekttiden på 5 år ska man arbeta med att mobilisera alla, minska sårbarheten och forska i och utvärdera insatserna. Det är inte helt lätt heller att anställa utbildad personal. Det är svårt att helt få tillträde och insyn om man inte är infödd grönländare. Om man är inflyttad från Danmark och ändå har bott många år på Grönland betraktas man med viss skepsis.

De grönländska fostermödrarna berättade om ett kaotiskt barnomhändertagande. De kunde ibland få upp till 8 barn under en natt som de fick placera på madrasser på golvet. Några barn kom regelbundet under helger och andra skulle kanske stanna ett par dagar men blev kvar mycket längre. De fick ofta inte veta något om barnet innan det kom. Ibland inte ens ålder på barnet. Barnet fick själv berätta, eller skola och biologföräldrar. En av fostermammorna berättade att hon blev upprörd och tillfrågad om hon kunde ta emot en liten pojke. Hon tvekade för hon hade ingen plats egentligen och påtalade detta. De kom överens om att pojken skulle stanna två-tre dagar och kunde sova på en madrass på golvet.

Idag efter 2½ år sover han fortfarande på sin madrass på golvet och har sina saker i en låda sidan om. Han vet inte var han ska bli av eller om han ska stanna där.

Kontakterna med de sociala myndigheterna fungerar inte alltid bra och hembesök är sällsynta. Fosterfamiljerna har mycket låg ersättning för sina insatser.

Det är vanligt att familjerna adopterar barn som inte kan flytta hem igen.

Den 6 september höll vi ett Nofca-möte och delgav varandra nyheter från de olika länderna.

Direkt efter mötet hölls en intervju i radion för att påannonsera konferensen och syftet med den, samt en presentation av Nofca.

Den 7 september var vi lediga på förmiddagen. Några av oss gick då till Nuuks domkyrka och hade turen att få vara med om en grönländsk konfirmation. Ungdomarna hade sina fina nationaldräkter på sig.

Eftermiddagen ägnade vi åt att förbereda vårt framförande och skriva frågor till deltagarna att arbeta med dag 2. Vi hann också med att se Nuuks konstmuseum.

Så kom då den viktiga dagen för konferensen. Dagen inleddes med att bland annat borgmästarens tal. Det mesta var på grönländska så vi fick tolkat till engelska. Det var inte helt lätt att hänga med. Jag hade turen att få säga min inledning på svenska-skånska som danskarna brukar förstå.

Syftet med konferensen var att dela med oss av våra kunskaper kring fosterbarnsvården till fosterföräldrar och socialarbetare där.

Programmet lades upp så att vi redovisade för våra arbetsmetoder den första dagen och deltagarna fick arbeta med grupparbeten under den andra dagen och sedan ställa frågor till oss.

Vi från Sverige berättade om hur vi arbetar med jourhemsplaceringar och hur lagstiftningen och praktiken kring fosterhemsvård ser ut hos oss.

Island redovisade för sin PRIDE-utbildning och visade filmen "De fem kompetenserna".

Färöarna berättade om hur man arbetar med fosterföräldrar där och den grönländska representanten berättade om hur det är att vara fostermamma på Grönland.

I Finland har man gjort en utvärdering om familjerådslag och jämfört med andra nordiska länder. Den finska representanten berättade också om den gruppverksamhet man har för placerade barn och hur de arbetade med hjälp av olika metoder i barnsamtal.

Från Norge ville man visa en film och berätta om hur viktig eftervården är till 23 års ålder.

Det danska inslaget handlade om det team som är viktigt att etablera runt varje placerat barn. Man utgår ifrån att fosterföräldrar kan undvika problem under placeringstiden om de får tillräckligt med stöd av ett välfungerande professionellt nätverk.

Som avslutning på dagen blev vi inbjudna av borgmästaren i Nuuk till deras stadshus.

Det bjöds på en väl tilltagen buffé men dock ingen alkohol. Det var bestämt då det handlade om barnen. Samtliga på konferensen var inbjudna. Det var en imponerande byggnad med fin design i inredningen. Stadsfullmäktiges sammanträdesrum var dekorerat med gobelänger som berättade inuiternas historia och sägner. Mitt på golvet låg en imponerande isbjörnsfäll.

Den andra konferensdagen var vi med vid öppnande och tog oss sedan ner till hamnen där en liten båt väntade för en fyra timmar lång valsafari. Tyvärr fick vi inte se några valar men några enstaka sälar skymtade, samt vackra isflak som flöt in i fjorden.

När vi kom åter hade ett intensivt grupparbete pågått och det var många som ville förmedla sina synpunkter. Vi fick svara på några frågor från de olika länderna.

Grupparbetet byggde på de frågor vi hade sammanställt om hur man kunde överföra eller arbeta utifrån de idéer och metoder som finns i Norden till Grönland.

Konferensen blev mycket uppmärksammas av grönländsk massmedia och flera av oss blev intervjuade i TV och radio. Bland konferensdeltagarna fanns beslutsfattare som lovade ta till sig nya kunskaper om fosterbarnsvården. Vi blev också medvetna om hur stor betydelse det hade att vi faktiskt var där, fysiskt närvarande för att kunna påverka och överföra våra kunskaper. En häftig upplevelse!

Ordförandeposten i Nofca lämnar jag över med lyckönskningar till Island

Nästa Nofcamöte är bestämt till den 5-6 juni 2009 på Färöarna

Ingrid Nilsson

FSF-NOFCA